

— Слава на Южняка! — пѣе току шо подалъ главица кукурякъ, и хоръ отъ подранили теменуги му пригласятъ издалече.

Завърна той буйна глава къмъ небето, привиква облацитѣ черни и пакъ се спуща върху Дѣда-Мразъ.

Бѣга Дѣдо-Мразъ, та цѣлия балканъ трепери.

* *

Дочуватъ хората отъ долината, събиратъ се навръхъ могилата и гледатъ къмъ балкана. Какво ли тамъ ечи?

— Това е Южнякътъ, казва бѣлобрадъ старецъ и всички се вслушватъ въ думитѣ му.

— За какво той иде, дѣдо, — питатъ младитѣ, — дали за добро, или за зло?

— За добро е, дѣца мои, за добро е. Вие не знете отъ кога го ние очакваме, не знаете вие отъ гдѣ е нашето тегло, не знаете и кой ще ни спаси.

— Кой, кой ще ни спаси, дѣдо? — запитаха младитѣ и очитѣ имъ свѣтнаха.

Старецътъ започна:

— Отъ незапомнени врѣмена, дѣца мои, край нашето село си тече хей този потокъ — и той показва съ ржка къмъ потока. — Билъ е той тогазъ веселъ и игривъ като агне, пѣялъ е той своята неспирна пѣсенъ за славата на балкана и я носелъ далече, далече къмъ морето. . . . Нашитѣ бащи го обичали като свое дѣте и му се радвали за гдѣто той имъ пѣе пѣсенъта на балкана. И прашали тѣ дѣцата си край него да играятъ. Той ги училъ волни пѣсни да пѣятъ, а тѣ газѣли изъ него, играели си съ бѣлитѣ гриви на талазитѣ му и ги кичяли съ цвѣтя. . . .

Но не била за дълго радостъта на нашитѣ бащи. Нѣкакви хора дошли, донесли желѣзни греди, камъни и дървета и построили язъ. А на веселия потокъ изкопали вадичка и го пустнали да кара фабрични колелета. Тогазъ заплакалъ потокътъ, заронилъ едри сълзи, когато колелетата разбивали неговитѣ гърди и забравилъ отъ жалъ своята волна пѣсенъ. Машинитѣ тракали и пѣели вмѣсто него. Нали той имъ дава своята сила? И цѣлата наша долина затреперала отъ жалость. А пъкъ младитѣ отишли да работятъ въ фабриката.